

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej K 30.—
pol leta „ „ „ 15.—
četrt leta „ „ „ 7.50
na mesec „ „ „ 2.50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 34.—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 40.—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Uredništvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 83.

Izhaja vsak dan svečer izvenredno dostojno in praznično.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm širok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 vin. Poslano (enak prostor) 15 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisane naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Zarodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi po:

celo leto naprej K 28.— četrt leta „ „ 7.—
pol leta „ „ „ 14.— na mesec „ „ 2.30

Posamezna številka velja 12 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 v pritličju levo, telefon št. 34.

Občuten poraz Seidlerjeve vlade.

Vlada je zahtevala, da ji zbornica odobri šestmesečni proračunski provizorij. Tako je postalo glasovanje za šestmesečni začasni proračun vprašanje zaupanja napram vladi in sistemu. Na to vprašanje je zbornica včeraj odgovorila s kar najodločnejšim ne in med skoraj 500 poslanci se jih je našlo le 175, torej komaj nekoliko več tretjina, ki so se brez pridržka izrekli za gospoda Seidlerja. Teh 175 — to so nemški nacionalci in krščanski socialci ter nekaj tistih Italijanov, Romanov in Rusinov, ki bi glasovali menda tudi za hudiča, če bi bil slučajno ministrski predsednik. Te »najzvestejše«, ki se pač sami ne smatrajo za prave zastopnike svojega naroda, moramo odšteti in kar ostane, je ono nemstvo, ki z vsemi močmi podpira vladu, ker ve, da je ta vlada le izvrševalni organ njegove politike.

Ogromna večina zbornice se je torej izrekla pri glavnem vprašanju proti vladi in vitez Seidler bi bil moral izvajati pravzaprav konsekvence ter odstopiti.

Toliko politične doslednosti in močnatosti pa seveda ni pričakovati od ministrskega predsednika, ki je vjetnik nemške politike. Zaupanja ni dobil, zadovoljil se je torej z miloščino, drago plačano iz državnih blaginj.

Z velikimi koncesijami je pridobil vitez Seidler poljske glasove. Poljaki pa so včeraj demonstrativno pokazali, da gre tu le za politično kupčijo in da nikakor ne marajo biti štet med trbante sedanjega sistema. Zato so glasovali proti šestmesečnemu provizoriju in predlagali, da naj se dovoli vladi le štirimesečni začasni proračun, ki je bil končno tudi sprejet.

Sprejet sicer, toda kakor klavno! Do zadnjega vlada ni vedela, ali bo dobila vsaj za to miloščino dovolj glasov. Do zadnjega se je zdelo, da bo opozicija zmagala popolnoma in da se bo včerajšnji dan končal s katastrofalnim porazom kabineta v odprti parlamentarni bitki. Vitez Seidler je vedel, da si ne more pridobiti niti enega glasu več, v svojem obupu je zato inavguriral novo kupčijo, ki je pač vrhunec političnega kramarstva; ponudil je Ukrajincem koncesije in nagrade, ne za to, da glasujejo za vladu, temveč za to, da ne glasujejo. V zbornici je bila debata že končana in glasovanje bi bilo imelo biti že izvršeno, ko je vitez Seidler še vedno mešteril z Ukrajinci. Ne vemo, kaj jim je obljubil, dejstvo je, da so se navzlic izjavi poslanca Onuškijeviča, ki je še popoldne v debati povdarjal, da bodo glasovali proti vladi, v odločilnem trenutku abscentirali ter tako omogočili, da je štirimesečni proračunski provizorij dobil skromno večino.

Tako je končno »zmagala« vlada. Toda kako izgleda vitez Seidler po včerajšnjem dnevu! »Raztrgan ves in razcapan« prihaja iz zbornice, prepričan, da še enega takega dne sploh ne preživi. In tak dan pride skoraj zopet — če ne preje, pa meseca februarja, ko bo treba skrbeti za nov provizorij.

Vlada se gotovo zaveda, da je včerajšnje glasovanje njeno pozicijo popolnoma omajalo; menimo, da sinočni ministrski posvet, ki se je vršil še pozno zvečer po končani seji poslanske zbornice, ni mogel drugega, nego da je ugotovil brezupnost položaja.

Štirimesečni proračunski provizorij.

Glasovanje o budgetnem provizoriju se je zakasnelo, ker se je vitez Seidler ves popoldan pogajal s Poljaki, Ukrajinci in Italijani. V debati je govoril finančni minister Wimmer obširno o naraščajoči množini papirnega denarja, ki dela finančnim krogom skrb. Za jugoslovanski klub je govoril poslanec Hladnik, ki je še enkrat povdarjal strogo opozicijsko stališče naše delega-

cije. V naslednjem podajemo kratko sejno poročilo:

Dunaj, 23. oktobra. Zbornica nadaljuje drugo branje proračunskega provizorija.

Finančni minister baron Wimmer priznava, da je promet bankovcev res hudo narasel (po navedbah ogrskega ministrskega predsednika, kroži sedaj nad 156 milijard kron bankovcev). To je posledica zvišanih draginskih podpor, vzdrževalnin in begunskih podpor. Ze poleti je bila vlada v skrbeh radi rapidnega naraščanja papirnatega denarja. Stvar pa je ta, da pride vse, kar ni krito z davki in vojnimi posojili, na konto našega dolga pri avstro - ogrski banki, to se pravi, da se morajo taki izdatki pokriti z novimi bankovci. Kako pogubno lahko postane naraščanje bankovcev, o tem se je v odsekih mnogo govorilo. Prvo sredstvo proti temu je največja štedljivost. S to štedljivostjo v nasprotju so predlogi, ki zahtevajo nove izdatke. Tako se zahteva zvišanje draginskih dokladov za državne nastavitelne v izmeri četrtnega zneska dosedanjih draginskih dokladov, predumji deželam v znesku 60 milijonov za draginske doklade učiteljstvu, ustanovitve 100 milijonskega podpornega fonda za obrtnike. Ze to znaša 600 milijonov kron novih izdatkov. Povrh pa se še zahteva, da naj država prevzame 50% izdatkov, ki jih imajo občine v prenešenem delokrugu. Finančni minister je proti vsem tem predlogom, ki ustvarjajo poleg budgetnega provizorija še nekaj separatni budget. Vlada bo državnim nastaviteljem izplačala že v novembru enkratno podporo, ki bo v celem nekoliko višja kakor ona v juniju t. l. Z a draginske doklade učiteljstvu je vlada že dala deželam predume ter bo se dala. Stavi la bo deželam odborom iniciativne predloge, kako naj urede draginske doklade. Od sklepov deželnih odborov je odvisna določitev državnih prispevkov. Tudi za obrtnike, ki se vračajo iz vojaške službe, je vlada že uvedla pomožno akcijo. Minister pa je proti temu, da bi se ustanovil poseben fond. Popolnoma nesprejemljiv je predlog, da naj država plača 50% izdatkov, ki jih imajo občine za posle v prenešenem delokrugu.

Kot nadaljna sredstva za omejitev bankovcev navaja minister nove davke ter vojna posojila. Zbornica naj bi se krepko udeležila propagande za podpisovanje 7. vojnega posojila.

Končno minister ostro zavrača izjave posameznih govornikov, ki razodevajo »nam tuje, da sovražno svetovno naziranje«. Mi smo neomajno zvesti svojim zaveznikom, zlasti tudi Nemčiji. (Živahno odobravanje pri nemških strankah.) Prepričani smo, da je naš spaz le v hrabri vztrajnosti do končne častne zmage. (Živahno odobravanje na levi.)

Posl. Hladnik (jugoslovanski klub) polemizira proti tistim, ki očitajo Jugoslovancem, da niso dovolj patriotični, ker ne glasujejo za proračunski provizorij. Zatirani Slovenci ne morejo podpirati vlade. Jugoslovanski poslanci ne morejo pred svojim narodom prevzeti odgovornosti, da glasujejo za nova sredstva za nadaljevanje vojne. Odločilni faktorji naj resno skušajo doseči mir, navedejo naj mirovne cilje in naj se ne ravnavajo po oklicu nemških strank z dne 26. septembra. (Živahna pohvala pri jugoslovanih.)

Posl. Wassilko (voditelj bukovinskih Rusinov) izjavlja, da bo s svojimi soimšljeniki glasoval: a Avstrijo, proti carizmu, za osvoboditev ukrajinskega ozemlja v Rusiji.

Posl. Langenhahn (nemški nacij.) ostro kritizira poslovanje avstro - ogrske banke, ki da se je v vojni slabo obnesla.

Posl. Onuškijevič (Ukrajinski klub) zahteva ustanovitev ukrajinske države, ki bi merila 75.000 km² ter štela 5 milijonov prebivalcev. V njej bi bili združeni galicki, bukovinski in severoogrski Rusini. Ukrajinci ne zaupajo vladi, glasovali bodo torej proti proračunskemu provizoriju.

Posl. Franta (Český Svaz) poudarja, da ima češki narod isto pravico do lastne države, kakor poljski. Utemeljuje češko deklaracijo s stališča historičnega in pravnega prava. Čehi bodo seveda glasovali proti vladi.

Posl. Erb (nemški nacionalec) pravi: Edina svetla točka proračunske debata je ta, da se je zopet pokazala zvestoba Nemcev do države! Nemci so edini, ki pozhrtvalno dajo cesarju, kar je cesarjeva! Debata je bila nato zaključena. Kot generalna govornika sta govorila poslanca Udržal (contra) in Löwenstein (pro).

GLASOVANJE O BUDGETNEM PROVIZORIJU.

V gosto zasedeni zbornici in ob veliki napetosti se je pričelo ob 4/6. glasovanje.

Šestmesečni provizorij je bil odklonjen z 243 proti 175 glasovom. Glasovali so zanj le Nemci, dva nesrečna Italijana (Faldutti, Bugatto), Wassilkovi ljudje in Romuni.

Nato je zbornica glasovala o predlogu posl. Diamanda, da se naj dovoli vladi štirimesečni provizorij t. l. za čas od 1. novembra 1917 do 28. februarja 1918. Ta predlog je bil sprejet. Zanj so glasovali: Nemci, Poljski klub (s

socialnimimi demokrati vred!), Faldutti in Bugatto, Wassilkovi ljudje, Romuni ter dva židovska poslanca Straucher in Reizes.

O vojnem kreditu (9 milijard kron) se je vršilo na predlog posl. Habermanna (Český Svaz) poimensko glasovanje. Kredit je bil sprejet z 227 proti 170 glasovom. Proti so glasovali Jugoslovanci, Čehi, nemški socialni demokrati, Italijani, poljska skupina posl. Stapiškega; Rusini so se abscentirali. Sprejeto je bilo pooblastilo vladi, da izda 100 milijonov za nastavitelne državne železnice, ostali predlogi glede draginskih dokladov za državne nastavitelne, predumji za učitelje in podpornega fonda za obrtnike, so bili izročeni odsekom, ki naj poročajo tekom 14. dni.

Nato je bil proračunski provizorij sprejet tudi v tretjem branju. Prihodnja seja zbornice se vrši v petek.

Ministrski svet.

Dunaj, 23. oktobra. (Kor. urad.) Danes zvečer se je vršil pod predsedstvom ministrskega predsednika dr. viteza Seidlerja ministrski svet, ki je trajal dalje časa in so se g. audeležili vsi člani kabineta.

Interpelacije naših poslancev.

Poslanec Benkovič je interpeliral glede jemanja vojnih vjetnikov iz poljedelskih in obrtniških obratov na južnem štajerskem in glede dejstva, da Južna železnica južno od Maribora ne sprejema prevoza vina, mošta in praznih sodov.

Poslanec Perič je interpeliral o izvedbi regulacijskih del v več okrajih Dalmacije.

Justificirani.

Poslanec Trešić je izročil predlog, ki zahteva komisijo zastopnikov vseh strank, da udeležijo, koliko oseb je bilo na jugu monarhijske justifikiranih, interniranih, konfiniranih, evakuiranih in koliko jih je v koncentracijskih taboriščih umrlo.

Klavna živina na Kranjskem.

Odgovarjajoč na vprašanje poslanca Gostinčarja, sporoča domobranski minister: Poveljstvo armadne skupine je glede nakupa klavne živine na Kranjskem navezalo na deželno mesto za klavno živino. Nakupovalna komisija prevzema klavno živino ter jo pošilja direktno tja, kjer jo rabijo in navadno prav kmalu zakoljejo. Če se je torej baje na Vrhniki nakupovala klavna živina za sedmograško fronto in pošiljala od tam stran, se je to zgodilo brez vplivanja poveljstva armadne skupine ali s strani deželnega mesta ali od koga drugega in to domobranskemu ministru ni znano. Kolikor pa se da sklepati iz dosedanjih priložb deželnega mesta, pa more iti le za zelo malenkostno število glav, ki so šle preko kranjske meje. Kar pa se tiče predlogov armade, se predlagani način že dolgo prakticira. Ker pa zadostuje vsa živina na Kranjskem, ki jo more država porabiti, komaj za dva dneva za armado, bi bila pri striktnem izvajanju predlogov Kranjska kmalu brez živine. Zato smatra domobranski minister, da predlagatelj ni namčno poznal ali pravilno presodil dejanskih razmer.

Ureditev mladinskokazenskega prava.

Dunaj, 23. oktobra. (Kor. urad.) V juštnem odseku, ki se je bavil z zakonskim načrtom o mladinskokazenskem pravu, je naglašal justični minister dr. vitez Schauer nujno potrebo moderne ureditve mladinskokazenskega prava. Poudarjal je posebno izpremembo, ki je nastala v zadnjih desetletjih v pojmovanju mladinskega delikta in načelno razliko starega in modernega pojma zavezanosti in je razlagal nato najvažnejše pravne naprave, ki se imajo uvesti, ki opuščajjo kazni, vzgojo namesto in poleg kazni, pozorno opustitev kazni, pozorni opustitvi temeljnega načela za reformo kazenskega postopanja proti mladostnim. Prehod v specialno debato je bil nato soglasno sklenjen.

Kaj Drava naj bo meja jugoslov. države?

Zagrebske »Novine« pišejo: Eden naših »radikalnih« politikov v znani svoji izjavi je zabil mejni klin hrvatskega kraljevstva na Dravi. Tudi mnogi drugi so šli za njim, vsekakor v dobri veri in pišejo o Dravi kot meji naše države. Ko smo prečitali te reči, nas je nekaj prišlo za srce, ker so nam namah nastala vprašanja: Komu pa hočemo dati stotisoč prekosavskih medjumurskih Hrvatov? In komu naj pustimo na milost in nemilost brez števila čistih in mešanih hrvatskih vasi preko Mure, komu one tisoče prekomurskih Slovencev, kdo bo vladal onim tisočem Hrvatov ob severni obali Drave od štajter. meje pa do izliva Drave v Dunavo? Kaj hočemo z onimi Hrvati v kotu med Dravo in Donavo do slikovitega mesta Pečuha, kaj hočemo s Hrvati in Srbi, Šokci in Bunjevci v Bački s Subotico? In kaj hočemo z južnimi Slovani Banata? Ali vse to naj žrtvujemo molohu, ki ne žre poindincev, ampak cele narode? Meje bodoče jugoslovanske države spadajo v

detaile. Sedaj se borimo za principe. Princip naš pa mora biti: Vsi Hrvati, Srbi in Slovenci, kjerkoli so, se imajo ujediniti v jugoslovanski državi. Kadar izvojimo zmago temu principu, potem se bomo bavili z detajli. Ne bomo zahtevali več nego nam gre, ali kar nam gre, tega ne pustimo drugim.

Angleški govori o miru.

London, 22. oktobra. (Kor. urad.) Ministrski predsednik Lloyd George je govoril v ponedeljek pred naj vsestvilnim poslušalstvom. Govoril je za štedljivost. Omenil je nato velikanske vojne stroške ter izjavil: Ne morem povedati v naprej, kdaj bo konec vojne. Noben pameten človek bi ne hotel vojne niti za eno uro podaljšati, če bi bila dana prilika za resničen trajen mir, ki bi bil le predigra novi, še silnejši vojni, ki bi prinesla še hujša grozodejstva in opustošenja. Kakor si morete misliti, iščem z največjo skrbnostjo na horizontu, ne morem pa spoznati nikjer pogojev, ki bi mogli dovesti do trajnega mira. — Bonar Law je izjavil: Naši sovražniki kažejo še vedno na svoj takozvani vojni zemljevid, pozabljajo pa na nemške kolonije v Zapadni in Vzhodni Afriki in na vse na svetu, kar je sedaj proti njim. Ne vidim nobene druge poti do miru, kakor zmago. Mir pa bo prišel hitro, če bodo naši sovražniki spoznali, da bi se njih izgledi pri daljšem trajanju vojne le poslabšali.

London, 22. oktobra. (Kor. urad.) Lloyd George je izjavil dalje: Za bodoči blagor človeškega rodu je bistveno, da se doseže odločitev sedaj v tem boju, katere sune surovost silo za vselej s prestola. Zato zastavljamo vse moči, da dosežemo pravi rezultat tega spora. Nemčija bi sedaj pri mirovnem sklepu imela korist. Med vsemi posvetovanji o pogojih in popustitvah tu in tam morajo biti naše oči obrnjene trdno na velike naloge vojne. Ni vprašanja po teritorialnih pogojih, razven po takih, ki so potrebni za priznanje nacionalnih pravic; ni vprašanja po odškodninah, razven po takih, ki so bistvene, da se poravnajo storjeni zločini; gre predvsem za uničenje napačne misli, ki je Evropo oplošila in zaslužila, ne da bi se bilo dospel do tega cilja, ako bi se bila izkazala zmagonosno. Pravi sovražnik je vojni duh, ki se ga pospešuje na Pruskem, on je ideal sveta, v katerem sila in brutalnost neomejeje vladata in nasprotje ideala sveta svobodne demokracije, združene v častni mirovni ligi. Ta ideal vojnega duha se goji in neguje v Potsdamu že 50 let. Tam so neprestano kovali in snovali načrte, kako bi napovedali vojno tej deželi in kako bi drugo pomandrali. Belgija, Srbija in Rusija so bile popolnoma izčrpane po silnih sredstvih Nemčije, ki se je posvetila uničenju in podjarmljenju svojih sosedov že cele človeške dobe. Ne bo miru in svobode na svetu, dokler ne izgine ta malik in dokler ne bo njegovo duhovniško gospodarstvo za vselej uničeno in vzmet mu ugled. (Živahno odobravanje.) Ministrski predsednik je govoril nato o baje naraščajočem neuspehu nemške podmorske vojne, ki je bila veliko upanje Nemčije. Govoril je nadalje o nastopu Amerike, ki ima zmogljivost in silo, kakor nobena druga država na svetu. Polom ruske vojaške sile Anglije sicer ni razočaral, pač pa njeno upanje odložil. Čas pa je na strani Anglije. Leta 1917, so rekli Nemci: Amerika ne šteje; nima armade. Leta 1918, bodo rekli: Amerika ne bo imela velike armade; leta 1919, pa ne bo več v vojni. To je način, kako računajo v Potsdamu. Izgube nemških podmorskih čolnov niso to leto v ne polnih 10 mesecih manj kot dvakrat tolike, kakor vse zadnje leto. Res: Čas je na naši strani. Gradba ladij pri nas napreduje. Izdelali smo načrte in storili priprave, da bomo prihajali leto možgi zgraditi štirikrat toliko ladij, kakor leto. Amerika dela isto. Nato je nadaljeval: Nemčija se je posmehovala, ko je slišala, da so napovedale vojno Kitajska, Brazilija, Peru in Guatemala. Njen smeh je danes že otel. Nemčija pričinja razumevanje, kaj to pomeni. Te dežele pridelujejo živila in surovine za svet, ne blago za luksuz. Te dežele stojijo na strani sovražnikov Nemčije, in celo, ko bi Nemčija vojaško zmagala, kar se pa ne bo zgodilo, bo ta zveza narodov samo z zadržanostjo svojih izdelkov in s tem, da se bo branila podati Prusom na svetovnem trgu roko, potlačila Nemčijo pri vsej njeni gostobednosti in brezmočnosti. — Končal je: Stojimo pred najvažnejšo konferenco zaveznikov; to bo vojaška in politična konferenca. Navzoč bodo najboljši državni zavezniški držav in najboljši vojskovodje. Prvič bodo navzoč zastopniki Amerike in nove ruske demokracije. Sklepi, ki se bodo tam storili, bodo vplivali na ves potek vojne ter bodo morda odločili o končnem izidu.

Mirovni pogoji delavskega in vojaškega sovjeta.

London, 23. oktobra. »Daily News« poročajo iz Petrograda, da je eden izmed mirovnih pogojev delavskega in vojaškega sovjeta, da se mirovne konference udeležijo vsi nevtalci.

Dvojna bitka na zapadu.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. oktobra. (Koresp. urad.) Italijansko bojišče. Na pobočjih hriba Sv. Gabrijele sta se izjavila dva šibkejša sovražna napada v boju z ročnimi granatami. — Z drugih bojišč ni nikakih večjih bojnih dejanj. — Šef generalnega štaba.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 23. oktobra. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Armadna skupina gim. Rupprehta Bavarskega. V Flandriji med Draaibankom in Poelcapelle včeraj zjutraj razvijajoči se boji so trajali do večera. Cilj francoske - angleških napadov je bil po najdenih poveljih dva do dva in pol kilometra za našo sprednjo črto. S početka samo na južnem robu Houthousterskega gozda globlje v našo odbijalno zono vdrli sovražnik je bil vržen nazaj s protinapadom. Od sovražnika pripeljana ojačenja niso mogla razširiti neznatne prostorne pridobitve največ 300 metrov globine od 1200 m širine. Pri Poelcapelle so bile v valovitem boju proti dopoldne in ponovno zvečer pridrvelim močnim napadom Angležev naše sprednje črte rup obdržane ali nazaj vzete. Na ostalih mestih bojnega polja se je sovražni naval popolnoma izjavil. Napadi v globokih vrstah so bili naperjeni tudi na frontni odsek na obeh straneh Gheluvela. Tukaj je naš odbijalni učinek zlomil silo angleškega sunka, ki ni nikjer prispel v naše ovire. Francozi in Angleži so imeli v našem, proti bojišču združenem ognju težke krvave izgube in so pustili nekaj vjetnikov v naših rokah. Včerajšnji bojni dan v Flandriji nam je prinesel poln uspeh. — Fronta nemškega prestolonaslednika. Artiljerijska bitka severo-vzhodno Soissons je pričela opoldne s polno silo, potem ko je prišlo oblačnega dopoldne ob neznatnem topovskem delovanju samo do izvidnih sunkov Francozov. Uporaba municije vseh kalibrov je dosegla zvečer na bojišču med zemljiščem Ailette in Braye ogromno žemljo. Ob mraku je ponehal sovražni ogenj ter se od polnoči dalje stopnjeval do trajajočega bobnajočega učinkovanja. Ob svitu je pričela infanterijska bitka z močnimi francoskimi napadi. — Na vzhodnem bregu Mose so juršale vzhodnofriške stotnije in deli nekega zapadnega bataljona po izborni artiljerijski pripravi na višino 326 jugo-zapadno Beaumonta. Pripeljanih je bilo nad 100 vjetnikov.

Vzhodno bojišče. Skupni plen operacij proti otokom v Riškem zalivu znaša 20.130 vjetnikov, nad 100 topov, med temi 47 težkih brodovnih topov, nekaj revolverskih topov, 150 streljnih pušk in minometov, nad 1200 vozov, okoli 2000 konj, 30 avtomobilov, 10 letal, 3 državne blaginje s 365.000 rublji, velike zaloge prehranjevalnega materiala in vojnega orodja. — Med Vzhodnim in Črnim morjem ni prišlo nikjer do večjih bojnih dejanj.

Makedonsko bojišče. Ob deževnem vremenu je dopoldne popolnoma ponehalo bojno delovanje. Zvečer se je zopet ojačilo pri Bitolju, v loku Črne in od zapadnega brega Vardara do Dojranskega jezera. — v. Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 23. oktobra. (Kor. urad.) Ob Houthoulskem gozdu smo sovražnika skoraj popolnoma vrgli iz včeraj zavzetih pokrajin. Severo-vzhodno od Soissons se vrše na severnih pobočjih Chemin des Damesa šeljuti boji na obeh straneh ceste v Laon. Francozi so prodrli do Chavignona. Južno od Filai-na so se ponesrečili močni napadi. Na vzhodu ničesar pomembnega.

NEMCI NA POLOTOKU VERDER.

(Rusko uradno poročilo.)

22. oktobra. Vzhodno morje. Dne 21. t. m. ni prišlo na morju do nikakršnih bojov. Ob vzhodu v Finski zaliv smo zasedli nemške podmorske čolne. Sovražnik je zbral velike sile. Dne 21. t. m. ob 10. dopoldne so obstreljivale nemške torpedovke naše čete, ki so razžarile obal, ter so se pričele izkrcavati na polotoku Verder, vzhodno od otoka Moon. Zasedli so zapadni del polotoka.

V bernskem »Bundu« razmotriva polkovnik Stegemann mehaniko bitke na Flandrskem z angleškega stališča, ter pravi: Angleško armadno vodstvo prav lahko opravičeno sedanjemu mehaniku bitke na Flandrskem z nemožnostjo, da bi drugače postopalo. Treba je samo izmeriti strategične ciljeve. Ker stoji v črti Ypres - Nieuport 15-20 km od črte Roulers - Ostende in 40 do 50 km od črte Zeebrugge - Gent, računajo najbrže s tem da dosežejo v gotovemu času črto Roulers - Ostende. Ker pridejo povprečno 500 do 1000 m v vsaki bojni etapi naprej in ker potrebujejo za vsako etapo 5-7 dni, bi mogli dospeti do črte Ostende - Roulers v nekako 30 tednih, če bi se dale še tudi vse druge vojne okoliščnosti s številskimi izračuni. Ker pa to ni mogoče, ostane nadaljevanje bitke na tako mehaniki podlagi slej kot prej problem, ki obsega poleg tega v sebi tudi še izbrano sil napadalec v mnogo večji meri, kakor pri branitelju, ne jamči pa za uspeh, ki ga napadalec od sedaj tudi še ni dosegel. Poleg tega pa je strategična pridobitev z zavzetjem črte Ostende - Roulers le pogojna in celo to bi trdili, da tudi Nemci precejšnjo absolutno važnost flandrske obale, ker gre danes samo za to, da se sovražnikova volja za končni boj oslabi, ne gre pa za to, da se zavzamejo in držijo gotove pozicije. Gotovo morajo Nemci strategično držati kotlino Selde, ni pa rečeno, da morajo to storiti na periferiji, če jo je moč kje drugod lažje braniti.

Italijansko bojišče. Iz vojno-poročevalskega stana 23. oktobra. Na severnem delu soške fronte zvišano artiljerijsko delovanje. Dva šibkejša napada Italijanov na severnem poboju hriba Sv. Gabrijele sta se izjalovila v boju z ročnimi granatami. Na južnem Tirolskem je sovražnik z razstrelitvijo mine na Pasubiju znatno poškodoval svoje lastne pozicije.

Cesar na južnem Tirolskem. Iz Tridenta. Dne 19. oktobra se je odpeljal cesar v Judikarjio. V nalivu je prevladno pozdravljalo cesarja ob cesti. Obiskal je prostor Bondo, drugi dan dolino Grödnar, vsled snega na višinah je bila vožnja prekinjena. Cesar je inspiciral ta dan tudi tečaj gorskih vodnikov, posebno se je zanimal za oddelke turških oficirjev in moštva. Iz doline Grödnar se je cesar odpeljal v Brixen, ki je bil okrašen. Sprejem je bil v dolini Passer in na domu Andreja Hoferja, kjer sta ga Hoferjeva pravna podzdravila.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

22. oktobra. Včeraj ni bilo nikakih infanterijskih bojov. Artiljerijski boj pa je bil na vsej fronti živahen, zlasti na prostoru pri Bovecu in Tolminu, kakor tudi južno Vipavske doline.

23. oktobra. Včeraj so v Caduru naše pozicije na hribu Piano (jezero Misurina) avstro - ogrski in nemški oddelki ljuto napadli. Sovražnik je bil po vročem boju odbit s težkimi izgubami. En posamezni odsek jarkov, ki je bil začasno osvojen v njegovih rokah, so naši jurisajoči oddelki davi zopet osvojili. Na ostali fronti je bilo karjavo bojno delovanje na sploh živahno. V Cordevalski dolini in ob vzhodu v Padolsko dolino so bili sovražni oddelki zavrnjeni. Na raznih odsekih južne fronte je trajal artiljerijski boj tokom celega dne ljuto. — Zračne razmere so pospeševale zračne akcije. Dve sovražni letali so zbili na tla naši letalci. Eno izmed teh, nemško letalo, je padlo pri Gargariu v našo črto in drugo severno Podlake pred naše pozicije.

ITALIJANSKI PARLAMENT.

Curti. 23. oktobra. (Kor. urad.) Po ljudejski minister je v odgovoru na interpelacijo o kmetijstvu odzgodil na močeh poudarjal, da ima Italija nad 2 milijona, to je polovico kmetijskih delavcev, v vojaški službi, vendar pa je bilo kmetovanje boljše kakor na Francoskem. Riž in koruzo bo Italija tudi to leto dobivala iz Indije in Amerike. — Neki social. poslanec je zahteval odpustitev letnikov 1874. in 1875. — Ministrski predsednik je bil proti predlogu, nakar se je imelo vsrčiti poimensko glasovanje, ali tu je bila zbornica nesklepna.

Celotna slika Petrograda se je od petka sem izpremenila. Vse odredbe vlade imajo namen, da držo proste železniške proge v Moskvo in Kasan, kamor gredo državni transporti in zaloge. Zatrjuje se, da hočejo vztrajati poslanci entitnih držav do zadnjega v Petrogradu. Premožnejši ljudje zapuščajo mesto pred vsem iz strahu pred gospodstvom delavskega in vojaškega sovjeta, ki Petrograda ne bo zapustil. Očitno se dela za strmo-glasje vlade. Kot termin se navaja 2. november, ko se sestane splošni kongres delavskih in vojaških svetov. Anarhija se vedno bolj širi. Iz vse srednje Rusije poročajo o kmečkih nemirih in vstajah. Tudi vojskovo se vedno bolj upira.

Zaradi revolte boljševikov je bilo glasno poročilo »Novega Vremena« obsojenih 150 oseb.

Revolucionarni generalni štab za obrambo Petrograda. Iz Petrograda: Petrogradski delavski in vojaški svet je sklenil ustanoviti poseben revolucionarni generalni štab za obrambo mesta.

Zopetna premostitev ruske carske družine. Iz Kopenhagna: Po neki petrogradski brzojavki predlaga vladni komisar, ki je bil poslan v Tobolsk, da na se preloži bivališče carske družine v kak stranski kraj, ker tudi v samostanu, v kateri se je pred kratkim preselila, ne more živeti v miru. Velika množica neprestano oblega samostan in kletke opravlja molitve. Da se carja prepelje, je potrebno tudi radi tega, ker vojaki, ki stražijo carja, nikakor niso zanesljivi.

Poziv na boj proti anarhiji. Iz Petrograda: Notranji minister je vzprijel trajajočih nemir in zmešnjav, ki vedno bolj otežujejo položaj države, posl vladni organom vseh provinc brzo-

javko, v kateri jim nalaga, naj pritegnejo razumne elemente izmed prebivalstva na boj proti anarhiji.

Sklicanje ustavodajnega zbora v Moskvo. Iz Stockholma: »Birževja Vjedomosti« poročajo, da je ruska vlada sklenila, sklicati ustavodajni zbor v Moskvo. Vlada se preseli v Moskvo šele v novembru.

Obtožba proti Kerenskemu. Iz Stockholma: Kronštatski delavski svet je sklenil, podati proti Kerenskemu obtožbo, ker je v dnevnem povelju na severno armado očital kronštatski garniziji, da ni storila svoje dolžnosti.

RUSKO BRODOVJE NA BEGU.

Stockholm, 23. oktobra. (Kor. ur.) Tukajšnji poročevalci »Chicago Tribune« brzojavljajo danes svojem listu, da je rusko brodogradništvo, da se izogne grozečemu objektivu, zbežati v Botniški zaliv in sicer na njega švedsko stran, da bi se dalo za čas vojne na švedskem internirati. Posadke bi vsled prehranjevalnih težkoč na švedskem poslali domov.

Razne vojne vesti.

DEMISIJA FRANCOSKEGA KABINETA ODKLONJENA.

Pariz, 23. oktobra. (Kor. urad.) Havas. Po seji kabineta v ponedeljek zvečer je šel ministrski predsednik Painlevé k predsedniku republike Poincaréju, da mu izroči prošnjo za odpust celotnega kabineta. Poincaré je odgovoril, da je zbornica v petek izrekla ministrstvu svoje zaupanje in da od takrat sem ni podala druge izjave. Zato se mu zdi, da ne more sprejeti prošnje za odpust. Predsednik je zaprosil Painlevéja, da naj prekliče prošnjo. Vsa tega so poverili, ministri Painlevéju, da odloči o demisiji.

Ruski predparlament.

Petrograd, 22. oktobra. (Kor. urad.) Agentura. Predsedstvo predparlamenta je določilo število sej na tri na teden. V tokovi seji je baje poročal Kerenski o prisanjih narodne obrambe.

Proces Skuludis.

London, 22. oktobra. (Kor. urad.) Reuter poroča iz Aten 20. t.m.: Po stiri najsturnem govoru Rhalisa je sklenila grška zbornica sodniško zasledovati člane kabineta Skuludis in tudi Gunarisa.

Potopljeni ameriški transportni parnik.

Pariz, 23. oktobra. Kakor poroča »Matin«, je napravila vest o potopitvi ameriške transportne ladje »Antiles« v Zedinjenih državah globok vtisk. Bila je to prva ameriška transportna ladja, ki je bila od pričetka vojne potopljena. »New York Times« pripisujejo veliko število žrtve hitrosti, s katero se je ladja potopila.

Napad na linjsko ladjo razreda »Markgraf«.

Berlin, 23. oktobra. (Kor. urad.) V uradnem poročilu ruskega admiralskega štaba z dne 19. oktobra poročajo, da je bila neka nemška linjska ladja razreda »Markgraf« in neka transportna ladja od angleškega podmorskega čolna torpedirana. Vest ni resnična. Omenjeni napad so na nemški linjski ladji dobro opazili. Vsi izstreljeni torpedi pa so šli mimo.

Spor v avstrijski nemški socialni demokraciji.

V petek je pričel zborovati (prvič od kar je izbruhnila vojna) strankin zbor avstrijske nemške socialnodemokratske stranke. Kakor na Nemskem tako se je tudi v avstrijski socialni demokraciji pojavljala že dolgo oster spor med oportunističnim vodstvom stranke in radikalno opozicijo. Iz krogov radikalne opozicije je izšel Friderik Adler, mnogi socialistični delavci so zapuščali stranko ter izstopali iz njenih organizacij, tudi nemško socialistično časopisje je bilo čim dalje vidneje razdeljeno v dva tabora, dunajska »Arbeiter Ztg.« vsekokoli »oficijalna«, graški »Arbeiterwille« nagiba k radikalni smeri. Očitno pa je izbruhnil spor še le sedaj. Radikalna socialistična manjšina je namreč podala v sobotni seji posebno izjavo, katero je prečitala delegatinja Proftova. Ta izjava se glasi:

»Izkusnje vojne so ločile delavske stranke vseh delov na različne struje, ki se bojujejo druga proti drugi. Velika vprašanja, ki razgibljajo delavske stranke vseh delov, je treba razmotriti tudi v naši stranki. V sporu mnenj zastopa levica nemške socialne demokracije v Avstriji ona načela, ki jih zastopa v Nemčiji neodvisna socialna demokracija, v Rusiji mednarodne frakcije socialne demokracije, v Italiji presežna večina socialistične stranke, na Angleskem neodvisna delavska stranka in britanska socialistična stranka, na Francoskem manjšina zedinjene socialistične stranke. Avstrijska levica je torej veja velikega mednarodnega gibanja, ki se bori za priznanje v skupni socialistični internacionalni, onega mednarodnega gibanja, ki je naša na zimmerwaldski konferenci svoj organizatorični izraz. Prvi, ki je pričel v Avstriji boj za načela, ki jih danes tukaj zastopamo, je naš prijatelj in sodrug Fric Adler. Ne stremimo po razcepitvi stranke. V stranki, v njenih organizacijah hočemo razširiti naše nazore, zanje hočemo pridobiti večino strankinih pristavev in na ta način hočemo izpremeniti strankino delovanje.

Za najvažnejše sredstvo, da dosežemo ta namen, smatramo javno razpravljanje o vseh notranjih strankinih vprašanjih v strankinem časopisju in strankinih organizacijah. Razprave ne ogrožajo, temveč oživljajo organizacijo in jajočo s tem njeno privlačno silo. Strankino časopisje naj poroča o vseh nasprotujočih si mnenjih odkrito. Kolikor krat se pojavijo sporna vprašanja, naj se razpravlja o njih v strankinih organizacijah in strankino časopisje naj poroča o njih. Referati za strankini zbor naj se objavljajo pred strankinim zborom; če naj odločuje strankini zbor o spornih vprašanjih, naj pridejo do besede poleg referentov, ki zastopajo mnenje strankinega vodstva, tudi konferenti, kot zastopniki strankine opozicije. O referatih, objavljenih pred strankinim zborom, naj se razpravlja v strankinem časopisju in besedo naj dobe zastopniki vseh struj. Po strankinemu zboru naj poroča delegatje na članskih zborovanih. O njihovih poročilih naj se razvije debata, o debati naj se poroča v

strankinih listih. Takšno postopanje je v navadi v socialističnih strankah v tujini. Tudi naša stranka se mora enkrat demokratizirati! Le na ta način lahko odpravimo monopol voditeljev nad političnim mišljenjem, lahko vzgojimo maso k političnemu razmišljanju in premagamo njihovo slepo vero v avtoriteto, ki je nezdružljiva z bistvom demokratske stranke.

V debati bomo zastopali sledeča načela:

1. Strankino vodstvo naj smatra obe socialno demokratski stranki v raju za za popolnoma enakopravni bratski stranki, naj vzdržuje z obema enako ozke stike in naj obravnava z obema socialno demokratskimi strankama, kadar so razprave potrebne.

2. Mednarodna kongresa v Stuttgartu in Kodanju sta očrtala dolžnost socialne demokracije v vojnem času. Kongresa sta izjavila: »Gospodarska in politična kriza, povzročena vsled vojne, se mora izbrabiti za politično prebudo ljudskih mas in za pospešitev, da se vrže kapitalistično razredno gospodarstvo«. To dolžnost ni izpolnjevala politika strankinega vodstva med vojne. Strankino vodstvo se je ogibalo vsake politične prebude mas, ker bi lahko koristila državnemu sovražniku. Ravno nasprotno! Strankino vodstvo je vzgajalo delavske mase k veri, da je vojna kot obrambna vojna nemškega naroda tudi v interesu nemškega delavstva, da je vojna proti carizmu v interesu demokracije, da je vojna za ohranitev gospodarskega ozemlja v interesu proletarijata. Delavskih mas niste prebujali za boj proti razrednemu gospodarstvu, temveč za boj proti državnemu sovražniku.

Kongresa v Stuttgartu in Kodanju sta naložila dalje socialno demokratskim strankam dolžnost, da nastopajo za hitro končanje vojne. Če se danes upravičeno pritožujemo nad tem, da kršijo francoski in angleški socialisti to dolžnost, tedaj ne smemo prezreti, da je tudi večina avstrijske stranke ni vedno izpolnjevala. Ko je predlagal Friderik Adler kot prvi na državnih konferenci v marcu 1916 mir brez aneksij in brez kontribucij, je bil ta predlog odklonjen. Stranka je sprejela to zahtevo šele tedaj, ko so se pričeli približevati tej zahtevi tudi vladajoči krogi v Avstriji pod vplivom izpremenjenega položaja. Proti Rusiji je zastopala stranka narodnostno načelo — »vsak narod ena država« —, podpirala je zahtevo po ustanovitvi samostojne Poljske in Finske na stroške Rusije; kjer pa je govorilo narodnostno načelo proti Avstriji, ga je stranka odklanjala in mu postavljala nasproti nauk o »narodni državi, ki je višja državna oblika kakor narodnostna država«. Tudi izjave o mirovni pogoji, ki so jih podali naši zastopniki v Stockholmu, odklanjajo za Avstro - Ogrsko to, kar zahtevajo za Rusijo. Nasproti tem izjavam soglašamo popolnoma z izjavo neodvisne socialne demokracije v Nemčiji, ki je pogumna in prežeta s pravim demokratskim duhom.

V sedanjem trenutku zahtevamo od stranke energično akcijo za mir. Akcijo v parlamentu in strankinem časopisju naj podpirajo shodi in demonstracije mas. Cilj te akcije mora biti, da se požene avstrijsko - ogrsko vlado naprej, da zastavi vse sile v to, pritisli vlado Nemčije, naj pove brezdvomno svoje mirovne pogoje. Pričakujemo, da osokoli energična akcija avstrijskega proletarijata tudi delavce v raju, da prično odločnejši boj za mir brez aneksij in kontribucij kot doslej. Le dejansko silna, odločna akcija za mir delavskega razreda Nemčije in Avstrije zbudi čustvo solidarnosti pri angleških in francoskih delavcih, ojači socialistične manjšine na Angleskem in Francoskem, opogumi proletarijat zapadne Evrope, da skoraj prične boj za mir. Internacionalna, razrušena vsled vojne politike večine soc. dem. strank, bo vstala iz skupnega boja za mir.

3. Ko je izbruhnila vojna, smo zastavili vse svoje moči za intervencije poslancev pri oblastih in udeležbo pri upravnem delu. Svojo zgodovinsko nalogo pa more socialna demokracija izpolniti le v razrednem boju. Zato upravnemu delu ne sme izrpati vseh sil. Stranka se ne sme izpremeniti v dobrodelno društvo, marveč mora biti vse njeno delo osredotočeno na boj proti gospodarski in politični nadladi kapitala. Tudi v političnem boju apelirajo sedaj naši poslanci bolj na uvidenost vladajočih razredov ter jim skušajo dokazati, da je v njih lastnem interesu, če izpolnijo socialno demokratske zahteve. Temu nasproti hočemo spomniti, da more biti osvoboditev delavskega razreda samo delo delavstva samega in da se more doseči le v boju proti vladajočemu razredu. Odločno se bomo borili proti tendenci, izraženi v Rennerjevem ministerializmu, da je delavski razred z vlado svoje deželo tem ožje zvezan, čim bolj razvita je dežela, in da more delavski razred izpolnjevati svoje mednarodne naloge šele, če bo v vsaki deželi zastopan v vladi. Mi odklanjamo vsako trajno zvezo z meščanskimi strankami, mi odklanjamo dovolitev proračuna razredni državi, vsako dovolitev vojnih kreditov, vsako udeležbo pri meščanskih vladah. Trdno se držimo starega načela: Kapitalistični državi nobenega moča, nobenega groša.

4. Era Stürgkh je pokazala, da je avstrijski državni zbor samo brezmočen navidezni parlament, ki ga puste vladajoči delati samo tako dolgo, kakor ga potrebujejo, in ga porinejo na stran, kadar jim je neupodob. Naloga socialne demokracije ni, da to podpira in da ta parlament v vsakem slučaju in za vsako ceno »reši«. Naša naloga je, da pojasnimo masam, da moremo priti samo s popolno demokracijo, z ustavno reformo na podlagi pravice samoodločbe narodov do resnega parlamentarizma. Pripravljeni smo delavce na možnost, da se naš navidezni parlamentarizem zopet zruši in da je potem ravno čas za boj za resničen demokratski parlamentarizem. Kriza avstrijskega parlamentarizma je le simptom težke državne krize, ki se kaže v razmerju vseh slovenskih narodov napram državi. Tovariši Renner pa je ravno v času moritev po naglem sodstvu idealiziral to državo in jo slikal kot zaščitni malih narodov in jo slikal kot zaščitni malih narodov in jo slikal kot zaščitni malih narodov in jo slikal kot zaščitni malih narodov. Takih reform v občinah in okrožjih ne podcenjujemo, reforma naše državne upravne organizacije pa ne zadostuje za rešitev državnega problema. Kakor socialnega problema ni mogoče rešiti s samim upravnim delom marveč s tem, da si proletarijat izbojuje politično moč, tako tudi narodnostnega problema ni mogoče

rešiti s par upravnimi zakoni, marveč le s popolno zmago demokracije. Okrožna uprava ne more biti rešitev v boju za narodno avtonomijo, marveč le sklicanje ustavodajnih narodnih skupščin posameznih narodov, od katerih vsaka suvereno določa ustavo in upravno organizacijo svojega naroda ter določi z drugimi narodi skupaj skrb za skupne zadeve.

5. V naši stranki obstoja narodno-socialna smer z glavnimi predstaviteljema Pernerstorferjem in Leuthnerjem, in socialnopolitičnima smer z Rennerjem. Obe smeri nasproti stoji stari internacionalizem. Podobno je pri Čehih. Narodnosocialna smer z Modračkom nasproti mednarodnim centralizmom in socialnemu patriotizmu šmerala. Poljska socialna demokracija v Galiciji je popolnoma zapadla nacionalizmu. Po vojni se bo tam socialistično gibanje razvilo pod vplivom gibanja v dosedaj ruskem delu Poljske in za internacionalizem. Da se obnovi internacionalizem, je treba boja proti narodnemu socializmu in socialnemu patriotizmu najprej v nemški stranki, potem bo šel boj tudi med drugimi narodi.

Sledila je daljša debata, v kateri je sodrug Lindner (Gradeč) grajal pomanjkljivo organizacijo, enako Schlager (Ljubno) in Bichler (Bruck o. Muri).

V popoldanski seji je govoril sodrug dr. Renner, ki je zagovarjal svoje ideje, da ne odklanja ideje internacionalne, da pa sedanjega časa ne smatra za pravago za udeležitev zahtev internacionalne. Obzljaje, da je narodnostna ideja pregloboko pronikla v stranko, ki zahteva, da naj tvori vsak narod svojo državo. Države še ni treba zametavati, če obsega več narodov.

Govorili so nato še dr. Maks Adler, dr. Schacherl, Seliger, Pavel Richter in Seitz. Dr. Adler je branil delovanje in stališče vodstva stranke, dočim so ostali govorniki govorili v smislu opozicije. Zborovanje se je nadaljevalo nato v ponedeljek.

Politične vesti.

Dr. Verstovšek in Marckhl. O tem piše mariborska »Straža« v št. 77. sledeče: Razkritje grdega početja iz dobe preganjanja boli hudo naše spodnještarske renegate. Jako neljubno jim je, da izve svet natančne podatke o gnusnih ovadbah nemškutarjev in o trpljenju in mukah slovenskih žrtve. Posebno je poslanec dr. Verstovšek v svojih interpelacijah natančno označil vso gonjo naših ljubih spodnještarskih prijateljev. Zato se srdito zaletavajo v njega. Kot zagovornik spodnještarskih nemškutarjev nastopa sedaj kakor navadno deželosodni višji svetnik in poslanec Marckhl, ki v odprtem pismu na posl. dr. Verstovška njega napada zaradi teh - le stavkov: »Dokazano je, da so posredovali na višjih mestih tudi državni poslanci in pomagali ropati čast Slovincem. Mogoče bi zamogel nam dati poslanec deželosodni nadsvetnik Marckhl pojasnilo o tem, kateri poslanci in v koliki meri so pomagali pri tem lopovskem poslu.« Radi tega odstavka se poslanec Marckhl strahovito zaganja v dr. Verstovška, se opravičuje, da ni bil v nikakvi zvezi s preganjanjem štajarskih Slovincov, da ni imel nikjer nobenega stika, da ni nikjer posredoval in da se ni v tej zadevi nikdo do njega obrnil. Da se poslanec Marckhl tako krčevito brani sodelovanja pri podlih denunciacijah, se nam čudno zdi, saj vendar interpelacija tega ne trdi, pač pa samo vpraša njega pojasnila, kateri poslanci in v koliki meri so pomagali pri tem poslu. Navadni čitatelj Marckhlova odprtega pisma mora soditi, da je Marckhl pismo pisal samo zaradi tega, da štiti javno spodnještarske renegate in nemškutarje. Mi smo pa natančneje poučeni o vseh teh zadevah. Zato si dovoljujemo posl. Marckhla vprašati: Ali niste mogoče v kakem pismu na svojega prijatelja na Štajerskem se opravičevali, da ne morete javno delovati, ker ste v vojaški službi? Nadalje, ali niste zatrjevali v dotičnem pismu, da ste mnogo storili tajnim potom za kulismi? Ali niste celo nasvetovali v pismu, da pride deputacija na Dunaj, ki naj v vseh vojaških in najvišjih krogih pojasni veleizdajstvo Slovincem? Ali niste celo trdili, da s Stürgkhom ni nič več, temveč da mora deputacija potrkati na najvišjih vojaških krogih? Odgovorite na ta vprašanja! Kaj, če se vam vse te - le trditve iz Vašega pisma konkretno dokažejo? Po vsem takem pač sodimo, da je poslanec dr. Verstovšek z malo opazko v svoji interpelaciji ubral proti poslancu dr. Marckhlu jako mlo struno in se dotaknil njegove osebe z jako finimi rokami.

Za namestnika na Gor. Avstrijskem je imenovan bivši minister Erazem baron Handel, namestnik na Gornjem Avstrijskem dr. Rudolf Meran je imenovan za namestnika na Tirolskem in Predarliskem.

Dualizem in Jugoslovani. Praška »Union« piše: »Pa naj si bo govor grofa Czernina še tako simpatičen, vendar ni to nič drugega kakor izraz dualizma v njegovih vzrokih in posledicah. V naši zunanji politiki vlada še vedno kakor poprej duh domišljivosti politične premoči dveh narodov, nemškega in madžarskega. Gospodje Nemci in Madžari se boje aneksij, ker bi se s tem okrepili Romuni in Slovani. Isti motivi, ki so bili svoječasno merodajni za monarhijo, da je odklonila ponudbo srbskega kralja Milana glede vojaške in carinske meje, kakor tudi vsi motivi, ki niso dovoljevali monarhiji, da se poveča, obstoje tudi danes, samo pod drugo krinko. Monarhija se odreka aneksij, ker so se sedanji gospodarji v nji prepirali, da morajo najprej izpeljati notranjo aneksijo. Na stotisoče ljudi je dalo svoje življenje zaradi permanentne konflikta Avstrije s Srbijo in vendar se najdejo ljudje, ki upajo, da hočejo vzdržati dualizem. Madžari in

Nemci gredo celo tako daleč, da hočejo dualizem sankcionirati z novimi kazenskimi paragrafi in vprašanju veleizdaje. Notranji status quo ante je dogma teh političnih krogov. Dualizem, ta neuspešna tvorba protidinastičnih in protislovenskih elementov, se mora spreminiti, ker človeštvo ne more gledati vzrokov svetovne vojne. Zastonj je torej vsako farizejstvo, ker se svet ne bo dal varati. Razen odpovedi aneksijam in vojni odškodnini je potrebno, da postane Avstro - Ogrska zvezna država. Samo kot taka more obstojati. Samo na ta način moremo prehiteti naše sovražnike, ako napravimo monarhijo tako, kakršna tudi že je, namreč za narodnostno državo, v kateri je vsakemu narodu zajamčena svoboda njegovega razvoja. Tako dolgo, dokler ne more na to vprašanje odgovoriti grof Czernin, dokler nima niti toliko moči, da iznese to prašanje, tako dolgo mu ne more niti uspeti inavgurirati avstrijski mir. Madžarom pa polagam na srce vprašanje, odkod naj vzamejo garancije za svoj narodni obstoj ob premočnem vplivu Nemčije in ali vendar ne bi bilo boljše, odreči se dualizmu in se pridružiti ideji narodnostne države.

Odprto pismo ogrskemu ministrskemu predsedniku. Praški »Venkov« prinaša odprto pismo slovaškega pisatelja Karla Kalata ogrskemu ministrskemu predsedniku Wekerlu, v katerem predstavlja ministrskemu predsedniku jezikovno svobodo, kakor jo uživajo Slovaki na Ogrskem. V teh pokrajinah je 33 gimnazij, 6 realk, 16 učiteljskih, 1 gorska akademija, 4 juridične fakultete, 2 bogoslovski evangelijski akademiji, 4 katoliški in 1 grško-katoliški seminar, a vsi samo z madžarskim učnim jezikom, da se slovaški narod raznarodni. Na vseh teh šolah nimajo niti ene slovaške ure. Dijakom je celo prepovedano govoriti slovaško, kaj še, da bi smeli citati slovaške knjige! Tudi otroci vrčijo so samo madžarski. Pisatelj predlaga ministrskemu predsedniku nadalje pismo nekega kmeta iz Baniske Bistrice, ki kaže uspeh madžarske raznarodovalne politike; pismo je nerazrešljiva mešanica slovaških in madžarskih besed. Pri sodiščih se razpravlja tudi le izključno v madžarskem jeziku. Enako je pri pošti in železnici in pri vseh drugih uradih, nikjer niti besede slovaške! Pisatelj vpraša ministrskega predsednika, ali je to ona, od njega naglašana jezikovna svoboda?

Grof Tarnowski, poljski ministrski predsednik. Iz Lvova poročajo, da je baje grof Adam Tarnowski določen za poljskega predsednika. Grof Tarnowski je dospel te dni s pismom poljskega regentskega sveta v Przemysl. To pismo pozivlja častnike in moštvo poljskega pomožnega zbora, da naj v interesu domovine ohranijo disciplino in se podrede vojaškimi oblasim. Če se bo to zgodilo, se vrne legija njenemu prvotnemu namenu.

Poljske čete v ameriški armadi. »Times« javlja iz Washingtona, da si prizadeva predsednik poljskega odbora Paderevski sestaviti v Ameriki poljsko armado za boje na Francoskem. Za cilj se kaže ameriškim Poljakom osvoboditev Slezie, Poznanja in vzhodne Pruske. V oficijelni izjavi glede oklica Paderevskega se naznanja: Z ozirom na stališče vlade napram ujedinjeni neodvisni Poljski javlja vojni urad, da popolnoma soglašajo z osnovo te vojaške komisije.

Nemška kanclerska kriza. Kakor se zatrjuje v berlinskih političnih krogih, pričakujejo glede razrešitve notranje-političnega položaja, da bo cesar pred vsem sprejel voditelje parlamentarnih strank, ki bodo cesarju povedali svoje nazore o osebi bodočega državnega kanclerja in o politični smeri, ki jo naj on zastopa. Kakor pri vsaki kanclerski krizi, tako se imenujejo tudi sedaj dve kandidati, med njimi državna tajnika v. Kühlmann, dr. Solf in grof Röderer ter bivši državni kancler v. Bülow. V zvezi s tem je omeniti, da je dospel v Berlin nemški poslanik na Norveškem v. Hintze, ki je že pri zadnji kanclerski krizi veljal kot kandidat.

Grof Hertling o političnem položaju. V včerajšnji seji bavarske zbornice je ministrski predsednik grof Hertling v daljšem govoru izjavil o političnem vprašanju: Resnično bližje nismo prišli, kolikor moremo videti, miru niti za korak. Anglija hoče pred vsem uničiti nemško trgovino. K temu še zdavnaj znanem vojnem cilju prihaja, kakor to potrjujejo izjave Churchilla in Asquitha, zopetna osvojitve Alzacije in Lotaringe. Gotovo je, da je sedaj padla krinka in gotovo je tudi, da pade odgovornost za nadaljevanje vojne popolnoma in izključno na entento. Kakor hitro bo zajamčen obstoj Nemčije in varstvo njenih mej ter njen svobodni, mirni razvoj, smo pripravljeni k miru, toda samo ob sebi umevno je, da ne smemo dati iz rok niti pidi nemške zemlje. Upanje naših sovražnikov je pomoč Amerike. Če bi zmaga entente s pomočjo Amerike, bi to pomenilo toliko, kakor da stopa Amerika na mesto Anglije. Amerika proti Evropi, to je značaj, ki ga grozi po krivdi entente bolj in bolj dobivati vojna. Upravičeno smo, da z vsem zaupanjem pričakujemo izid borbe.

Sestanek škandinavskih ministrov. Iz Kopenhagna: Po poročilih tukajšnjih listov se sestanejo škandinavski

ministri baje tekem enega meseca v Kopenhagnu.

Švicarski listi v armadi prepo-
vedani. Pred kratkim je bila izdana na-
redba, kakor poroča »Arbeiter Zeitung«,
ki prepoveduje vse švicarske liste ar-
madi na bojišču in v zaledju. List do-
stavlja, da je taka prepoved vsekakor
načelna; v času, ko se poslanci trudijo,
da bi smeli časopisi sovražnih držav
monarhijo, se izda prepoved celo za ne-
vtralne liste. Iz tega pa se tudi da
sklepati, kako bo z dopustitvijo izem-
skih listov, ako tudi parlament dotično
prepoved odpravi.

Vesti iz primorskih dežel.

Žrtve italijanske letalske bombe.
18letna Gizela Ariosa je bila težko po-
škodovana pri zadnjem italijanskem le-
talskem napadu na Poreč. Sedaj je
vsled poškodb umrla.

Smrt med begunci. Umrla je v ljub-
ljanski deželni bolnišnici po kratki bo-
lezni begunka iz Devina Franciž. Svi-
getlj, soproga vpokoj. železničarja Jo-
sipa Svigla. — V Hrušici pri Štepanji
vasi je umrla 69 let stara begunka Ma-
rija Kerševan z Gradišča nad Ren-
čami. Sin Aleksander se lepo zahvaljuje
vsem, ki so mu spremili mater na zad-
nji poti.

Zupanstvo v Rihemberku pozivlja
vse občane, kateri se nahajajo v begun-
stvu, da prijavijo svoje stvari, kar so
na svojih domovih pustili, ko so odšli
v begunstvo, z namenom, da se jih po-
dobno dotičnih predmetov, kolikor mo-
goče bolj skupno vrednost, n. pr. badni,
kadi, brenčiči, skupno pod vinsko po-
sodo, kuhinjska oprava skupno itd. —
Ivan Colja, zupan.

Iščejo se: Marija Bone iz Solkana
št. 14, sedaj stanujoča v Jaršah 21, po-
sta Domžale, išče se sestro Justino
Bone, ki se je nahajala preje v Črničah
75. Bila je pri zadnji ofenzivni ranjena
in ne ve se, kam so jo odpeljali. Kdor bi
kaj vedel o njej, naj blagovoli naznaniti
na zgoraj navedeni naslov. — Išče se
Križman Ivan in njegova soproga Ma-
rija, doma iz Deskel pri Kanalu, in Ma-
vrič Mihael, sin pokojnega Josipa, 52
let star, doma iz Nebelja pri Krmini.
— Poizvedbe naj se blagovoli pošilja-
ti na Posredovalnico za goriške begun-
ce v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

Dnevne vesti.

Dan za vojne grobove. Stotisoči
junakov, ki so žrtvovali svoje življenje
daleč od domovine za cesarja in dom,
leže pokopani v daljnih krajih. Na skra-
nih mejah naše monarhije, onkraj teh
mej, v oddaljenih deželah leže očete,
sinovi in bratje. Njih grobovi bi razpadli
in bi se pozabili, če bi se ne bil ustano-
vil pod najvišjim protektoratom cesarja
Karla komite za skrb za vojne grobove,
ki priredi z dovoljenjem notranjega mi-
nistristva dne 31. oktobra ter 1. in 2. no-
vembra po celi državi dan za vojne
grobove. Te zbirke imajo namen omo-
gočiti, da se vsak grob padlega junaka,
naj bo kjerkoli, primerno uravna, kakor
smo to dolžni vsem, ki so padli za do-
movino. Za Kranjsko se je ustanovil
poseben komite s sedežem v Ljubljani,
kateriga častni predsedniki so: deželni
predsednik Henrik grof Attems,
knezoškofof dr. Anton Bonaventura
Jeglič, deželni glavar dr. Ivan Su-
steršič in župan dr. Ivan Tavčar. Za
Ljubljano sta se ustanovila poleg te-
ga dva izvrševalna odbora, damski od-
sek s soprogo deželnega predsednika
Marijo grofico Attems, soprogo žu-
pana Franjo dr. Tavčarjevo, sopro-
go deželnosodnega predsednika
Elsnerja, soprogo deželnega glav-
arja dr. Sušteršiča in gđ. Wess-
nerjevo, ter komite gospodov z žu-
panom dr. Ivan Tavčarjem na čelu.
Kako se bo izvršil dan v prid voj-
nim grobom, objavimo jutri.

Izprememba pri oproščenih črno-
vojnikih. Pred kratkim je bilo razgla-
šeno, da je nastala pri oproščenih črno-
vojnikih izprememba. Od merodajne
strani se nam poroča, da je političnim
oblastim (okrajnim glavarstvom in ma-
gistratu) ravnakor došla tozadevna na-
redba. Smisel navedbe je: Odslej bodo
oprostitve trojne: a) oprostitve za ne-
določen čas, b) začasna oprostitve in c)
oprostitve s končnim rokom. a) Pri traj-
no oproščenih (besedilo: oproščen za
nedoločen čas) ni izpremene. b) Pri za-
časnih oprostitvah (besedilo: za sedaj
oproščen do...) je namen ministrstva,
dovoljevati oprostitve od roka do roka.
V tem slučaju je pred potekom roka do-
voljeno prositi za podaljšanje oprosti-
ve. Politične oblasti (v Ljubljani mestni
vojaški urad) smejo le v tem slučaju
slejkopre dovoljevati čakalno pravico:
6 tednov, v izrednih slučajih pa še 4
tedne. c) Pri oprostitvah s končnim ro-
kom (besedilo: oproščen s končnim ro-
kom do...) po preteku roka ni nadaljne
oprostitve in dotičniku je prvi dan po
poteku roka brez poziva odriniti k vo-
jakom. Politične oblasti v tem slučaju
nikakor ne smejo dovoljevati čakalne
pravice, če se je tudi navzlic temu do-
ločilo vložila prošnja za izjemno podaljš-
anje. Vse doslej ne terminirane opro-
stitve, če ni v rešitvi, ki se je dostavila
oproščencu izrecno že povdarjano: za-
časna oprostitve ali oprostitve s konč-
nim rokom, je smatrati za rešitve s
končnim rokom. Po preteku tega roka
je potemtakem vsem terminirancem, ki

nimajo v rešitvi omenjenih pripomb,
brez poziva odriniti k vojakom. Da pa
terminirani brez pripomb ne bodo pfo-
hudo prizadeji, je dovoljeno izposlovati
do 25. oktobra 1917 trajno oprostitve,
začasno oprostitve ali pa oprostitve s
končnim rokom. Prošnje je vlagati na
doslejni način. Političnim oblastim je
dovoljeno dajati prošilcem, ki vložijo do
25. oktobra 1917 prošnje za uvrstitev v
eno ali drugo skupino oproščencev, ča-
kalno pravico do rešitve, najdelj pa do
1. januarja 1918. Kdor je zamudil rok
25. oktobra 1917, je zamudil čakalno
pravico in mora po preteku dovoljene
oprostitve k vojakom. Ta odredba ne
zadene onih, ki od ministrstva doslej še
nimajo nikake rešitve in še vedno ča-
kajo na rešitve.

Zvišanje plač državnih urad-
nikov? Z Dunaja poročajo: Vlada je pri-
pravila predlogo o zvišanju plač držav-
nim uradnikom s 1. januarjem. Cesar je
vladne predloge že odobril.

Izredni občni zbor Tiskovne za-
druge se je moral vsled nepričakovanih
zadržkov preložititi ter se ne vrši v
četrtak, temveč v soboto ob 8. zvečer
pri Mraku na Rinski cesti.

C. kr. l. državna gimnazija na-
daljuje pouk za 6., 7. in 8. razred začas-
no v prostorih c. kr. učiteljskega. Božjo
službo bo imela, začasnih s prihodnjo ne-
deljo, 28. oktobra, v kapeli Lichtenthur-
nove siroitišnice, Ambrožev trg 26, vse-
lej ob en četrt na 10. in sicer obenem
tudi za ostale dijake od 1. do 5. razreda,
kolikor jih tačas biva v Ljubljani.

Urad za odmero begunske pod-
pore v Ljubljani. Pri c. kr. okr. gla-
varstvu v Ljubljani na novo ustanovlje-
ni urad za odmero begunske podpore
uraduje za stranke same ob sredah in
sobotah od 2. do 5. popoldne. Nove pri-
jave se sprejemajo samo ob sredah.

Podaljšanje veljavnosti dobe
poštne vrednotnic. Poštne znamke po
15, 20, 25 in 3 vinarjev, navadne in
dvojne dopisnice in zalepke s sliko pok.
cesarja Frana Josipa I. in znamke v tri-
kotni obliki ostanejo v veljavi do 1.
marca 1918.

Umrla je včeraj v Ljubljani po
dolgi mukoplni bolezni gospa Elizabeta
Szantner, soproga uglednega tr-
govca Franca Szantnerja. Pogreb se
vrši v četrtak ob 5. popoldne iz hiše za-
losti, Slovenski trg št. 3. N. v m. p.!

Premeščenje v sodni službi. Okraj-
ni sodnik in sodni predstojnik Jakob
Antloga na Vrhniki je premeščen v
Krško.

Pravni praktikant — tat in vlomi-
lec. Poročali smo že, da je policija pri-
šla na sled vlomilcu, ki je na prav drzen
in premeten način vlomil v celjski mesti-
ni muzej, in sicer v osebi dr. Rudolfa
Fohna, pravnega praktikanta pri celj-
skem okrožnem sodišču. Pokradel je
tudi v neki trgovini porcelanastega bla-
ga v vrednosti 1000 kron. K temu nam
še pišejo iz Celja: Imenovani pravni
praktikant je zaradi rodbinskih zvez
užival posebno naklonjenost gotovih
gospodov pri sodnji. Že ko je pred
dvema letoma vstopil pri okrajnem so-
dišču v Mariboru v prakso, je bil po-
seben ljubljene dveh gospodov, M. in
dr. O., katerima je bil pridelen. Smel
je brez očitania ali kazni izostati cele
tedne iz urada in je zanj moral delati
njegov kolega Slovenec; ko pa je prišlo
do kvalifikacije, sta mu omenjena dva
gospoda cele noči na svojem stanova-
nju diktirala sodbe, ki sta jih potem
predložila kot Fohnovo duševno delo.
Ta se je s tem javno hvalil, ko je bil
odlično kvalificiran navzlic svoji ne-
zmožnosti, njegov kolega Slovenec pa
je vsled vednih šikan izstopil iz sodne
službe. Tak je sistem pri naših sodiščih,
ki je zopet enkrat doživel polom. Go-
spod prezident višjega sodišča Pit-
reich bi se tudi za take »malenkosti«,
ki se gode pri okrajnih sodiščih, moral
nekoliko bolj brigati!

Maribor. Električna razsvet-
ljava ne bode vpeljana, kakor se je
prvotno trdilo, sredi meseca novembra,
marveč šele sredi meseca januarja 1918.,
če pojdejo nadaljna dela pri predpripravi
po sreči. Pa tudi takrat bode električni tok
razsvetljeval le Tegethoffovo cesto in
bliznje ulice, ter Grajski trg in Gospo-
sko ulico, urade, Glavni ulico in državni
most, torej le središče mesta. Predmestja
in celo okolica sredine mesta, bodo tudi še
nadalje ostali v temi. Kriv je menda na
vsem neki defekt, ki je nastal bojda v zad-
njem času v centrali v Fali ob Dravi. —
Mesnica južne železnice je pričela
delovati. Meso prodajajo trikrat na te-
den pred in popoldne. Ker je meso dobro,
pri tem pa zelo ceno — 1 kg velja nekaj
čez 6 K, dočim velja drugodi 10 K in več
je naval vsakokrat seveda zelo velik. Prve
dni je veljal kilogram govedine 5 K, kar
pa ni zadostovalo za pokritje velikih to-
škov. — Vžigalice je zmanjkalo po
vsem mestu. Pravijo, da imajo neka-
teri trgovci velike množice skrite, deloma
po mestu, deloma po posestvih v okolici.
Tudi sveč in mila primanjkuje popolnoma.
Petrolejske karte so sicer vpeljale, manjka
pa petroleja in nič se ne ve, kdaj za
bode mogoče kaj dobiti. — Mleka in
jajc je vedno manj. Krivda je v tem,
da pokupi mestno prebivalstvo, večinoma
trgovci, vse kar zunaj po deželi. Ven neso
kado, petrolej in spirit, dočim v mestu
od vsega tega ni dobiti ničesar. Pa tudi
tobakarne, ki jim sedaj malo bolj na prste
gledajo, pošiljajo svoje nastavlence na
deželo. Seveda, stvar je s tem enostavnej-
ša in manj nevarna. — Manufakturne
trgovine so nekaj dni sem popolnoma
prazne in za največjo ceno ni dobiti
ne blaga, ne perila, ne obleke. Trgovci si-
cer trde, da jim je erar vse zasnel, a to
je prazen odgovor. Res je, da so vse po-
prodali z ogromnim dobičkom ogrskim ži-
dom. Predno se je za to zvedelo, je bilo
vse preko meje. Pravijo, da tiče pri vsem

tudi gotovi železniški krogi s trgovci pod
eno odejo. Neumljivo bi tudi sicer res
bilo, kako je moglo vse tako naglo zdes-
mejo, zlasti še, če pomislimo, da je promet na
železnici tako omejen, da niti najne po-
trebne reči ne pridejo pravočasno. — Slo-
venski vinčarji imajo veliko trpeti.

Radi par nemških mogot-
cev in baronov se je ugodilo tam; tu pa,
ko gre skoro izključno za slovenske vino-
gradnike, pa se dela zopet izjema. Grof
Clary že kaže, koliko mu je do Slovenske-
ga štajerja. In potem se bode tudi ravna-
la slovenska javnost, v prvi vrsti sloven-
ski posestniki.

Iz Maribora. Navijanje cen. Tr-
govka z obleko v gosposki ulici Ivana Fer-
nerja je prodala nekemu kmetu obleko, ka-
tero je njo stala 27 K, za 140 K in eno sukn-
jo, katero je ona kupila za 30 K, za 200
kron. Bila je radi tega preteklo sredo ob-
sojena zaradi draženja na denarno globo
1500 K. Brez dvoma zaslužena kazen, če
se pomisli, da si je Ferner iz vojnih dobič-
kov kupila veliko hišo v Gosposki ulici.

Odpeljan je bil v soboto zvečer ob
pol 8. uri na južnem kolodvoru zelenobar-
van dvokolesni ročni vozček (ciza). Odda-
naj se na Marije Terezije cesti št. 13.,
vrata št. 17.

Zgubljena je bila zlata damska ura-
zapestnica. Pošten najditelj dobi nagrado.
Odda jo naj: ge. Fridi Perhauz, Gradišče
številka 8.

Krompir.

Naša aprovizacija je radi krompirja
v največji stiski. Dosedaj ga je mestna
občina prejela in razdelila kakih 50 va-
gonov, kar je toliko kot nič nasproti
ogromni potrebi. To potrebo je mestna
uprava že julija meseca naznanila c. kr.
deželni vladi, naznanila jo je tudi c. kr.
uradu za ljudsko prehrano na Dunaju.
Aprovizacijski odsek je na vse strani
zvonil kolikor je bilo največ mogoče!
Vse je ostalo brez uspeha, ker to, da
smo dosedaj dobili kakih 50 vagonov,
se vendar ne more imenovati uspehi!
Pripetelo se mu hude brezglavnosti, ka-
tere nosi na svoji vesti dunajska vlada.
Med take brezglavnosti spada pred-
vsem določba, da se je mesec septem-
ber vsled silne nerodnosti nekaterih go-
spodov v c. kr. uradu za ljudsko pre-
hrano črtal, tako, da je bilo strogo pre-
povedano, v tem najboljšem mesecu,
dovažati krompir v mestno aprovizacijo.

To pa se ni
zgodilo, ker nikdar ne doživimo, da bi
kak civilen minister čutil v sebi kaj
hrbišča, kadar stoji pred vojnim mi-
nistrom. Pa ne samo centralna vlada,
odpovedala je na tem polju tudi de-
želna vlada v kronovini kranski.
Ta idila, ki se danes opaža pri naši de-
želni vladi, je naravnost ganljiva; pri
nekaterih okrajnih glavarstvih pa na-
ravnost spe, in če je gospod okrajni gla-
var pred vojsko potegnil eno samo spal-
no čepico čez svojo plešasto glavo, po-
tegne sedaj med vojsko čez isto pleša-
sto glavo kar dve spalni čepici! Ta-
ko se je zgodilo, da se je v
ljubljski okolici za ljub-
ljansko mestno občino rek-
viriralo vsega skupaj 10 va-
gonov krompirja. Vsaka daljša
pripomba bi bila odveč. Samo eno je
gotovo: da namreč ne more iti tako na-
prej! Če imajo politična okrajna oblast-
va za Ljubljano rekvirirati 400 vagonov
krompirja, jih morajo pač dobiti; če jih
dobe samo 10 vagonov, naj raje napre-
je in se teh 10 vagonov nuste kmetom!
Če je Ljubljana obsojena, da ji je lakote
umreti, naj se ji to pove jasno in odlo-
čno! Napačno pa je, slepiti prebivalstvo
z nadami in upi, če ti potem razpadejo
v nič. Sedaj je v tem trenutku! Priča-
kovati je v novembru hudega mraza,
in v mrazu je uvoz krompirja ravnota-
ko nemogoč, kakor v dežju. Ako se bo
v tem zadnjem trenutku delalo po seda-
njem kopitu, bo prišel pač konec in
ljudje bodo po ulicah cepali, kakor ce-
pajo muhe pričetkom zime. Na de-
želni vladi je, da rekvizicijo
krompirja do zadnjega vago-
na izpelje. Ako tega ne more, naj to
očitno pove, da ne bodo pozneje na-
njo tiščale nezaslužne odgovornosti. Si-
cer pa je naravnost mogoče, da bi se v
celi deželi ne dobilo 600 vagonov krom-
pirja za Ljubljano. Kdor kaj takega tr-
di, je idiot! Vsakega, ki ima kaj besede,
dolžnost je, kmetско ljudstvo podučiti,
da s tem, če pomaga Ljubljani, priskoči
na pomoč tudi samemu sebi. Zatorej je
zadnji čas, da deželni svetnik dr. Der-
mastia preneha s svojimi članki, katere
kmetško ljudstvo lahko tudi tako tol-
mači, da je gospodom pri dežel-
nem odboru prav, če je Ljub-
ljana vržena v stradanje in lakoto!

Pristopajte „Slovenski Matici“.
Clanarina 4 K, ustanovna 100 K.

Aprovizacija.

Krušne komisije bodo uradovale
v petek dne 26. oktobra t. l. in v soboto
dne 27. oktobra, vsakokrat od 8. do 1.
ure popoldne. Izdajale se bodo sledeče
izkaznice in sicer: v petek dne 26. ok-
tobra izkaznice za kruh in sladkor, v
soboto dne 27. oktobra izkaznice za pe-
trolejo in vprašale pole za premog.

Gg. krušni komisariji se opozar-
jajo na objavo glede razdeljevanja kart
za petrolejo.

Oddaja mesa na rdeče izkaznice.
Mestna aprovizacija bo oddajala v če-
rtrek dne 25. t. m. popoldne v cerkvi
sv. Jožefa meso na rdeče izkaznice
brez A. Določeno je tale red: Od 2. do
pol 3. št. 1 do 200, od pol 3. do 3. št. 201
do 400, od 3. do 4. št. 401 do 600,
od pol 4. do 4. št. 601 do 800, od 4. do
pol 5. št. 801 do konca. Ena oseba dobi
1/4 kg, 2 osebi pol kg, 3 do 4 osebe
3/4 kg, 5 do 6 oseb 1 kg, 7 do 8 oseb
1 1/4 kg, več oseb 1 1/2 kg. Kilogram
stane 2 kroni.

Meso na rdeče in rumene izkaz-
nice A. Mestna aprovizacija bo oddajala
v četrtrek dne 25. t. m. popoldne v cer-
kvi sv. Jožefa meso na rdeče in rumene
izkaznice, zaznamovane s črko A. od
pol 5. do 5. rdeče izkaznice A št. 1 do
konca, od 5. dalje rumene izkaznice A.

Sveža repa na rdeče in rumene
izkaznice A. Stranke, ki imajo rdeče in
rumene izkaznice, zaznamovane s črko
A, prejmejo svežo repo v četrtrek dne
25. t. m. popoldne na Poljanski cesti 15.
Red je tale: od 1. do 2. rdeče izkaznice
A št. 1 do 100, od 2. do 3. rdeče iz-
kaznice A št. 101 do konca in od pol 3.
do pol 4. vse rumene izkaznice A. —
Vsaka oseba dobi 5 kg repe, kilogram
stane 10 vinarjev.

Sveža repa na rdeče izkaznice
brez A. Stranke, ki imajo rdeče izkaz-
nice brez A št. 1 do 150 prejmejo svežo
repo v četrtrek dne 25. t. m. popoldne na
Poljanski cesti št. 15. Od pol 4. do pol
5. št. 1 do 100, od pol 5. do 5. št. 101
do 150. Vsaka oseba dobi 5 kg repe,
kilogram stane 10 v.

Repa. Mestna aprovizacija je
pridobila nekaj vagonov sveže repe. To
repo že oddaja ubožni akciji po zelo
znižani ceni; prejele jo bodo pa tudi dru-
ge stranke, toda le toliko, kolikor jo ra-
bijo za lastno rodbinsko potrebo. Pri
tem prihajajo v prvi vrsti v poštev one
rodbine, ki bi si rade same doma napra-
vile kisljo repo. Razpisujemo torej gle-
de zglaševanja strank I. okraja za če-
rtrek dne 25. t. m. dopoldne in popoldne.
Nakazila in pojasnila bo dajal aprovizac-
ijski urad v svoji pisarni na Poljanski
cesti št. 13/1, oddelek za sadje. Naj-
manjša oddajna množina je za osebo
20 kg; kilogram stane 40 v. V manjših
množinah bo prodajala mestna aprovi-
zacija repo na trg.

Utesnitev porabe sladkorja. Ra-
čunati je, da bo letos in prihodnje leto
mno go manj sladkorja kakor ga je bilo
do sedaj. Krivo je temu deloma vreme,
pred vsem pa manjša množina nasejane
sladkorne repe. Iz poročila prehranje-
valnega urada o preskrbi s sladkorjem
za leto 1917/18 izhaja, da se v bodoče
ne bodo mogle več oddajati dosedanje
množine sladkorja ter je urad za pre-
hrano odredil, da se počenši z novem-
brom splošno skreči množina sladkorja za
1/4 kg za osebo na mesec. Za mesto in
industrijalno prebivalstvo se bo torej v
bodoče oddajalo sladkorja 3/4 kg, za
kmečko prebivalstvo pa pol kilograma
za osebo in mesec. To velja za enkrat
za mesec november, december in janu-
ar. Dosedanje karte za sladkor ostane-
jo v veljavi, a se na nje ne bo dobila
polna množina sladkorja. Utesnitev pa
ne obsega onih, ki imajo težko delo in
ne otroke do 6. leta, katerim se dovo-
ljuje večja množina od 1. decembra na-
prej. Morda se bo ista olajšava dosegla
tudi za noseče in doječe žene. Izvoz
sladkorja, ki je znašal zadnje leto
okroglo 300.000 meterskih stotov, se bo
po možnosti zvišal samo za zaveznike
in okupirane dežele in tja, kamor se bo
izvoz od države dovolil.

Prodaja zdroba za otroke do če-
trtega leta. Zdrob za otroke do četrtga
leta se bode oddajal v vojni prodajalni.
Gospodsk ulica. Veljavne so le izkazni-
ce za zdrob, katere imajo stranke že v
rokah. Na vrsto pridejo stranke z iz-
kaznicami: št. 1 do 400 dne 29. oktobra,
št. 400 do 800 dne 30. oktobra, št. 800
do 1200 dne 31. oktobra, št. 1200 do
1600 dne 2. novembra, št. 1600 do 2000
dne 3. novembra, št. 2000 do 2400 dne
5. novembra, št. 2400 do 2800 dne 6. no-
vembra, št. 2800 do 3200 dne 7. novem-
bra. Potrebni drobiž je pripraviti v
naprej.

Prodaja mila. Prodajalci
mila se opozarjajo, da je vsled razpisa
c. kr. trgovinskega ministrstva z dne
26. septembra 1917 št. 27.560/IV., glede
prejemnic za milo, postopati sledeče:
Vsak izdelovalec pralnih izdelkov (to-
varnar) razdeli svoje izdelke na one tr-
govce, ki so dosedaj pri njem naročili
milo ali pralne in čistilne praške. To-
varnarji izstavijo tem trgovcem tudi pre-
jemnice in sicer za ono množino pralnih
izdelkov, katero morejo oddati trgovcu.
Prejemnico, katero izstavi tovarnar tr-
govcu, mora trgovec predložiti v pod-
pis mestnemu magistratu. Ako hoče to-

rej trgovci dobiti pralne izdelke od to-
varne, kjer je preje kupoval, se mora
predvsem obrniti na tovarno za pojas-
nilo, ako zamore oddati zahtevano bla-
go ali ne. Tovarna, ki more oddati ka-
ke pralne izdelke, vpošlje trgovcu tudi
prejemnico, katero mora trgovec pred-
ložiti v podpis mestnemu magistratu.
Enako je postopati, če hoče kupiti kak
trgovec-detalist pralne izdelke pri tr-
govcu-grosistu. Na magistratu se torej
ne izdajajo več prejemnice za milo in
pralne praške, temveč edino le še po-
trjujejo prejemnice, katere izdajajo to-
varnarji, oziroma trgovci-grosisti svo-
jim odjemalcem. Brez prejemnic pa se-
veda ne sme nihče drugače prodajati
pralne izdelke, kakor na karte.

Razne stvari.

* O črnogorskem princu Mirku poro-
čajo iz Lucerna v Švici, da se namerava
ločiti od svoje žene.

* Pizenjsko pivo se podraži. Pivovar-
ne v Plzinju so povišale cene piva za 8 K
pri hektolitru. Hektoliter stane sedaj okoli
90 kron.

* Margarin namesto masti. Budimpe-
štanska aprovizacija je naznanila občin-
stvu, da se bo izdajala na karte za mast
odslej margarin. Kilo bo stal 8 K 80 v.

* Ukradeno 12.000 vreč moke. Z Du-
naja poročajo, da je iz skladišča paromlina
Vouviller bilo ukradeno 12.000 vreč moke
v vrednosti 72.000 K.

* Pismo, ki se je metalo po svetu 41
let. Pred kratkim je prišlo na poštni urad
norveškega glavnega mesta pismo nazaj,
ki se je metalo po svetu celih 41 let. 6.
avgusta 1876. je bil oddal to pismo pomor-
ščak Albert Björnson.

* Cesar Viljem gradi hram miru? Pariški
listi pripovedujejo, da je nemški cesar
ukazal, da naj se na njegovem kadi-
nskem posestvu zgradi hram miru, ki se
z velikimi svečanostmi otvori na dan mi-
rovnega sklepa.

* Novi nemški aeroplani. »Daily
Express« poroča iz francoskega glavnega
stana, da so Nemci na zapadni fronti do-
bili nove bojne aeroplanse s 4 motorji, stroj-
nimi puškami in brezčinski brzojavom.
Posadka takega aeroplana šteje 5 moč.

* Dekle, ki eskortira dva italijanska
vojna vjetnika. V kraju Langewiese so
prišli dva italijanska vjetnika, ki sta po-
begnila iz taborišča v Mauthausnu. Ker ni
bilo nobenega moškega, da bi ju bil od-
pravil na orožniško postajo, se je opogu-
mila hči občinskega predstojnika Hermina
Loos, oborožena z mogočno palico, in jo
srečno pripeljala oba italijanska vjetnika
v roke orožnikov.

* Nemška mati. Cesar Viljem je rekel
v nekem razgovoru o nemški materi: Sa-
mo Nemec more občutiti, kaj pomeni nam
Nemcem beseda: mati. Ako srečamo na
fronti vojaka, ki mu ni prav dobro, po-
šljem ga na dva tri tedne k njegovi mate-
ri in hitro se res popravi. Z nemško ma-
terjo ne more nobena tekmovali in jaz mi-
sim, da nam bo ona pomagala do zmage;
ona je za nas moške izvor moči in čvrsta
zaslomba.

* Veži oči pa u Savu skoči. Stra-
šen dogodek se je pripetil v Mužilovcih
pri Sisku. Domov je prišel narednik Bušić,
trikrat odlikovan junak, pa je ustrelil naj-
prvo svojo ženo in na to zadel samega se-
be v srce. Svojim predstojnikom je pred
tem činom pisal, da stori to, da tako ma-
šuje svojo čast, ker mu je žena za časa
njegove odsotnosti sramotila pošteno ime,
živče razbrzdano življenje. Zapuščala tri
otroke. V Posavini so zložili pesem:
»Ženo moja, kad na »urlauka« dodjem, veži
oči pa u Savu skoči!«

* Kako je umrla vohunka Mata Hari.
O usmrtni nizozemske pesalke lepe Mate
Hari, ki jo je vojna sodnija v Parizu obso-
dila na smrt radi vohunstva, javljajo še
te tele podrobnosti: Na dan usmrtnice je pri-
šel ob 5. jutraj avtomobil pred kaznilnico
Saint Lazare in odpeljal pesalko v mali
gozd Vincennes, v znanem pariškem pre-
dmešju, kjer so jo obglavili. Umrla je po-
vsem mirno; ni pustila, da bi jej zavezali
oči. Pokopali so jo na tamošnjem pokopali-
šču. Pariški listi so objavili obširno urad-
no poročilo, da je Mata Hari v veliki meri
vohunila za sovražne države.

Pri utrujenosti, razdraženosti, srčnih
težkočah, zastajanju sapa in tesnobi v
prvih ter drugih prikaznih zastajajočega
zaprtja, služi dobro uporaba naravne
»Franz-Josef grenčice«, ki poživijo delo-
vanje želodca, jeter in črevesa.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:
Za »Ciril - Metodovo družbo«: Filip
Zabrič, finančni paznik v Pulju 2 K 50 v;
Ernst Chmelar, ritmister v Matenji vasi
pri Prestranku 20 K; Milan Znidaršič v
Matenji vasi pri Prestranku 40 K; Ivan
Cerne iz št. Petra na Krasu 120 K, mesto
venca na krsto blagopokojni gospe Albini
Dekleja v Slavini, zbrali ožji prijatelji
rodbine Deklejeve in sicer: gospa Katinka
Dolničar, ter gospodje Mat. Dolničar

Kupim 10.000 kg lina v ploščah
tudi manjše partije. J. Pregrad, Maribor
ob Dravi, Tegetthoffova ulica št. 28.

Dve DEKLI
za navadna dela se sprejmeta takoj. —
Osebnostne ponudbe Hotel „Slon“ Ljubljana.

Kolporteria
za Ljubljano se išče. 3619
Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

- OGLJE -
v vsaki množini, se kupi proti takoj-
šnemu plačilu. Ponudbe naj se pošljejo
na H. Kiliar, Dunaj V, Kettenburggasse 7.

Trgovci! Gostilničarji!
KOCKE za juho!
zelo dobre vrste, 1000 za 27 kron,
Najboljše kocke za golaš, 1000 kock 40 K.
Najboljše kocke za kimmel-juho, 1000 kock 40 K
pošilja proti povzetju ali predplačilu trdka
IVAN UREK, Ljubljana,
Mestni trg št. 13. 3196

WUNDER ROSE
IN BUBBLES

Velika
izbera rožavic in raznovrstnih
parfemov
O. BRAČKO
LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 12.

Po niski ceni se prodaja
KLAVIR
Hilberjeva ulica 51, desno. 3629
Kupim tri dobro ohranjene
vinske SODE
od 20 — 30 hl. Ponudbe na A. ČUPER,
Jesenice, Gorenjsko. 3624

Sprejme se
strojnika k lokomobili in žagarja.
Služba stalna, vstop takoj. 3599
Kje, pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Kupi se vsaka, tudi najmanjša, množina
dobro posušenih
olupkov od hrušek in jabolk
vsako posebej po 2 kroni kg in dobro
posušene prešene od hrušek in jabolk
po 80 v. kilogram. Ponudbe in pošiljatev
se prosijo na na trdka Fran Kos, Ljubljana.

Večji HOTEL
na Jesenicah je na prodaj, k hotelu spada
tudi lastni ribolov. Hotel je popolnoma
opremljen, dobro obiskan, blizu postaje in
sredi trga. — Pojasnila daje upravnistvo
„Slovenskega Naroda“. 3596

ČEVLJARJI
pomočniki in pomočnice, ki bi znale
vsaj nekoliko šivati, določa za časa vojne
službo v Ljubljani. Plača po dogovoru in
sedanji dragini primerna. Vstop če mogoče
tako: Zgasilci naj bi se zlasti vojni in va-
lidi in taki čevljarji, ki radi pomanjkanja
dela nimajo doma zasluzka. Prijava sprej-
ma Zavod za pospeševanje obrti v Ljub-
ljani, Dunajska cesta št. 22.

Izpuščaje
hrasice, srbečice, grinte in druge
kožne bolezni odpravi hitro in si-
gurno Paratol, domače mazilo. Ne
umaže, je brez vonja, zato uporabno tudi
čez dan. Veliki lonček K 3.50, dvojni
K 6.—. Dalje Paratol tresni prašek za
varstvo občutljive kože, škatljica K 2.50.
Oboje se dobi proti vpisatvi zneska v
lekarnarja M. Klein Paratol trgovci
v Budimpešti, VII-24. Róssa utca 21.

Kino Central
v deželni gledališču

Sreda 24. in četrtek 25. oktobra
ob pol 5., pol 7. in pol 9. zvečer
Giovanijevo maščevanje
Napeto zanimivi detektivski film v štirih
dejanjih iz Harry Higgove serije.
Režija: Rudolf Meinert. — V glavni
vlogi: Hans Mierendorff.
Ni za mladino. Ni za mladino.
Petek 26. oktobra ob pol 5.,
pol 7. in pol 9. zvečer:

velike posebne predstave
umrlih filmskih prvakov.

Eksplodizija nihilita.
Senzacijska drama v treh dejanjih.
Valdemar Psilander v glavni vlogi.
Znati se mora.
Veseloigra v treh dejanjih
V glavni vlogi Dorrit Weixler.
Ni za mladino. Ni za mladino.

Sobota 27. oktobra ob pol 5., pol
7. in pol 9. zvečer, nedelja 28.
oktobra ob pol 11. dopoldne, ob
3, pol 5. 6., pol 8. in 9. zvečer,
ponedeljek 29. oktobra ob pol 5.,
pol 7. in pol 9. zvečer:
najnovejša, velika prvovrstna
veseloigra s Henny Porten.
Princezinja iz Nevtralije.
Najnovejša veseloigra sezije.
V glavni vlogi Henny Porten.
Ni za mladino. Ni za mladino.

Zamaške
nove in stare, kupi vsako množino
trdka „Ljubljanska industrija
probkovi zamaškov JELACIN &
Ko, Ljubljana. 2278

Vinski kamen
suhe gebe, kumno, med, vosek,
sveže in suhe sadje, smrekove
storže, sploh vse deželne in gozd-
ne prideleke, kakor tudi vinske
sode in vse vrste praznih vreč,
kupi vsako množino po najvišjih
cenah veletrgovina 2482
Anton Kolenc, Celje.

Nabavite si!
dokler je čas in po kakovosti ne previsoka
cena, našemu priznani dobremu kolomazu
znamke „Hunor“ v lesenih zabojčkih po
pol in 1 kg. cena kg K 1.80, ter v sodih po
50—100 kg po K 1.70. — Nadalje zvrčamo
pozornost naših cenj odjemalcev na naš
priznani dobri ter mnogo hvaljeni kaval
nadomestek s sladkorjem v paketih po
enčetr in pol kg. Driave: kakor cimeti,
popper, piment, zafran itd., odprti in v
zavitihi ter vse drugo specerijsko blago
v bogati izbiri se dobi pri trdki
Vučkovič i Šibenik, Zagreb,
Import, Export, Sveučilišni trg št. 1.
Vse naročbe se sprejmejo samo za na-
prej poslani denar, za kolomaz pa 50% v
naprej, drugo z povzetjem.

Specijalna ponudba.
Novi refoško, slaček, čist,
novi muškateljec, bel, slaček
novi muškateljec, roza, slaček
Točna pošiljatev v sodčkih po
60, 80, 100, 300 in več litrov
po najnižjih cenah.
Na željo pošljem tudi vzorce.
Stabilimento Vinicolo
Benussi & Co., Trst
Piazza Lipsia.

Proda se dobro ohranjen
šivalni stroj.
Naslov se izve v upravi „Slov. Naroda“.

Vinskih sodov
približno za 200 hl v miri od 56 l do 15 hl
proda K. Kovač, Stari trg pri Raketu.

Kmetško posestvo
na Gorenjskem ali Dolenjskem kupim.
Pismene ponudbe pod „Posestvo/3581“
na upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Uradnik denarnega zavoda
absolvent slov. trgovske šole, z večletno
praksno, vojašine prost, sedaj neodpovedano
službojoč, želi iz osebnih ozirov preme-
niti službo. Ponudbe se prosijo pod „Uradnik
3573“ na upravnistvo „Slovensk. Naroda“.

Bukova drva.
Proda se bukov les za napravo 4000
prostornih metrov drva pol ure od jeseni-
škega kolodvora. — Pojasnila daje uprav-
nistvo „Slovenskega Naroda“. 3595

Sprejme se
: učenko :
iz dobre hiše, trdka Lud. Dolenc,
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8.

Poslovodja ali poslovodkinja
za restavracijo in kavarno, strokovno
izobražena moč, pridna, zanesljiva in ener-
gična moč, zmogla slovenskega in nemškega
jezika v govoru in pisavi, se sprejme takoj.
Plača dobra po dogovoru. — Ponudbe pod
„Poslovodja/3569“ na uprav. „Slov. Nar.“.

Skrobni nadomestek
popolnoma nadomešča skrob za perilo, na-
pravi perilo snežnobelo, trdo ter bleščeče,
ne da bi mu škodil. En karton na poskušnjo
130 K. Vrečica K 30. Deset kartonov 270 K
iz Prage po povzetju. Zastopniki se sprej-
mejo A. Tožek, Kral. Vinogradi št. 1274/
L, Praga, Češko. 3625

Zahtevajte gratis in franko cenik
o božičnih, novoletnih in dunajskih
umetniških razglednicah, po en gros
cenah za preprodajalce. Kot poskusni sor-
timent pošljemo 300 božičnih, novoletnih,
ljubavnih, godovnih, cvetličnih in umetniških
kart v barvotisku, v blešku in zlatem blešku,
sortirane za 18 K. Pošilja se po povzetju.
Tovarna luksuspapirja ADLER, Zoisel &
Co., Dunaj II, Praterstrasse 66/10.

BUKOV GOZD

za izdelovanje drv, kakor tudi gotova drva se kupi po visoki ceni, na Kranjskem
ne daleč od železniške postaje — Vzame se tudi večja njiva v najem v okolici
Ljubljane. — Ponudbe: Ljubljana Poštni predal št. 151. 3505

Gobe jurčke tudi lisičke, parkelce, mavrohe
brezovke in druge suhe gobe
kupi v vsaki množini Sever & Urbanič, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 12.

Kostanjev, hrastov in bukov les
kupi vsako množino franko vagon 255
Strojična tovarna Samsa & Co. v Ljubljani.
Vpošteva se le pismene ponudbe z navedbo cen.

A. & E. Skaberné
Najnovejše bluže za dame
Mestni trg št. 10.

Franc Szantner naznanja v svojem ter v imenu svojih otrok Kristine Szantner,
ravnateljca Franc Szantnerja, Adele Bleyle roj. Szantner, Roberta Szantnerja, svojega
zeta skladatelja Karola Bleyle ter svoje vnukinje Marione vsem sorodnikom, pri-
jateljem in znancem pretužno vest, da je njegova iskrenoljubljena soproga oziroma
mati, tašča in stara mati, gospa

Elizabetha Szantner roj. Kutiaro

v torek dne 23. oktobra t. l. ob 5. uri popoldne po dolgi, mukepolni bolezni,
previdena s tolažili sv. vere bogu vdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v četrtek dne 25. oktobra 1917 ob
pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti Slovenski trg št. 3 na pokopališče k sv. Križu.
Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 24. oktobra 1917.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

3630

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„ Delniška glavnica 10.000.000 kron. „

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fondii okroglo 1.500.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje
aprovizijske kredite.